

Силабус курсу «Основи генеалогії»

Освітній ступінь – бакалавр
Галузь знань: 03 Гуманітарні науки
Спеціальність: 032 Історія та археологія
Освітньо-професійна програма « Історія та археологія »
Кількість кредитів – 3
Рік підготовки, семестр – 3 роки 10 місяців,
5 семестр
Компонент освітньої програми: вибірковий
Дні занять: згідно з розкладом занять, з можливістю дистанційної роботи на платформі ZOOM.
Консультації: згідно з графіком індивідуальної роботи

Мова викладання: українська

Керівник курсу

ППП

д.і.н., доц. **Кліш Андрій Богданович**

Контактна інформація

klish_1980@tnpu.edu.ua, +380979393133

Опис дисципліни

Мета – засвоєння студентами теоретичних знань з генеалогії, формування необхідних для роботи історика професійних умінь і навичок. Завдання: сформувати навички практичної роботи з генеалогічними джерелами; ознайомити з елементами теорії, методики та практики генеалогічних досліджень; продемонструвати роль генеалогії в політичному, соціальному та культурному житті; сформувати у студентів уявлення про терміни спорідненості, основи соціального етикету, систему титулів тощо; навчити орієнтуватися в довідковій літературі з генеалогії, а також відповідній історіографії.

Навчальний контент

Години (лек./сем.)	Тема	Результати навчання	Завдання
2/2	1. Вступ. Предмет і завдання курсу.	Визначити предмет, об'єкти і методи генеалогії. З'ясувати й проаналізувати джерельну базу та історіографію генеалогії. Обґрунтувати роль і місце і роль генеалогії у підготовці фахівців	Індивідуальні завдання, есе
2/2	2. Генеалогія як галузь гуманітарного знання і навчальна дисципліна	Генеалогія та її структура. Історична генеалогія. Практична генеалогія. Генеалогія і сучасність. Завдання генеалогії як спеціальної історичної дисципліни. Генеалогічна термінологія. Кровна спорідненість. Поняття роду. Покоління в генеалогії. Лінія роду. Свояцтво. Духовна спорідненість. Династія. Зв'язок генеалогії з	Індивідуальні завдання, есе

		іншими галузями гуманітарного знання (геральдикою, сфрагістикою, біографістикою, просопографією, історичною демографією, антропонімікою). Функції генеалогії. Біографічна функція. Юридична функція. Медична функція. Родовідні легенди. Завдання навчального курсу генеалогії.	
2/2	3. Становлення і розвиток генеалогії як галузі гуманітарного знання.	Інтерес до генеалогії в стародавньому світі. Біблейська генеалогія. Генеалогічні сюжети в середньовічних пам'ятках. Генеалогічний фактор у політичному житті середньовічного суспільства.	Індивідуальні завдання, есе
2/2	4. Джерела генеалогічного дослідження	Довідкова література. Гербівники. Списки дворян. Пам'ятні книги. Адрес-календарі. Документація фіскального, церковного, адміністративного обліку населення. Метричні книги. Шлюбні обшуки. Сповідні розписи. Клірові відомості. Ревізькі казки. Посімейні списки. Документація господарського обліку населення. Інвентарі. Книги обліку трудового селянського землекористування. Погосподарські книги. Документація обліку службовців. Послужні списки. Особові справи. Нагородні документи. Актіві книги центральних, регіональних і місцевих органів державної влади. Матеріали перевірок прав на шляхетство. Архівні кримінальні справи. Ідентифікаційні документи. Наративні джерела особового походження (спогади, щоденники, листи). Іконографічні джерела. Фотографії. Відео- і аудіозаписи. Речові джерела. Сховища генеалогічних джерел. Сімейні архіви. Відомчі архіви. Державні архіви і бібліотеки. Інтернет-ресурси. Інтернет-публікації джерел генеалогічного характеру.	Кейси
2/2	5. Методи генеалогічного дослідження	Генеалогічні закономірності. Генеалогічний рахунок. Закон трьох поколінь. Закон подвосня кількості предків. Закон спадання кількості предків. Генеалогічна евристика. Пошук джерел генеалогічної інформації і нагромадження даних. Інтерв'ю. Вивчення сімейних архівів. Робота з літературою, архівними документами та іншими джерелами. Помилки в документах. Проблема ідентифікації осіб. Нестабільність прізвищ та імен. Проблема локалізації подій. Генеалогічне дос'є. Реконструкція родоводу. Типи родоводів. Родовід по чоловічій лінії. Змішаний родовід. Висхідний і низхідний родоводи. Графічне оформлення генеалогічних даних. Генеалогічне дерево. Генеалогічні таблиці (вертикальні і горизонтальні). Умовні знаки генеалогічних	Кейси

		таблиць Генеалогічний розпис. Системи нумерації в генеалогічних розписах.	
2/2	6. Методика оформлення генеалогічних даних.	Загальні питання та методика оформлення генеалогічних даних. Генеалогічні дерева. Генеалогічні таблиці та їх класифікація. Система умовних позначень в генеалогії. Генеалогічні розписи: системи Соса-Страбоніца, Абовілля. Генеалогічні досьє і карточки, методика їх укладання. Метод генеалогічного словника. Метод “відновлення історії сімей”. Вибір груп дослідження. Метод суцільного дослідження. Метод відбору. Просопографія.	Кейси
2/4	7. Розвиток генеалогії від античності до наших днів.	Генеалогія в епоху античності та середньовіччя. Причини виникнення генеалогії, її розвиток в часи античності. Родові перекази, міфи, легенди. Практична генеалогія. Становить як характерна риса середньовіччя. Поняття знатності роду. Герольди як перші знавці і укладачі генеалогій. Генеалогія як інтегральний елемент життя та традиції в середньовічних Японії, Індії та Китаї. Генеалогія в епоху Відродження та у XVIII–XIX ст. Зміна підходів до генеалогії в часи Відродження. Практична генеалогія. Перші генеалогічні товариства. Розквіт генеалогії у XVI–XVIII ст. Закладення основ наукової генеалогії. Розвиток генеалогії як науки у XVIII–XIX ст.: нові завдання і методи. Розробка генеалогії як допоміжної історичної дисципліни. Біологізаторський напрямок розвитку генеалогії (О. Лоренц). Генеалогія у XX ст.: нові пріоритети. Діяльність О. Форст де Батталія. Розвиток міжнародної співпраці істориків-родознавців. Характерні риси новітньої генеалогії. «Масова генеалогія». Сучасна генеалогія та Інтернет.	Кейси
2/4	8. Розвиток української генеалогії.	Проаналізувати Генеалогію княжих часів. Перші генеалогічні роботи на українських землях. Літописи як головне джерело до генеалогії князівських родів. Синодики і поминальні книги. Українська генеалогія у XVI–XVIII ст. Генеалогія української шляхти. Польські генеалогічно-геральдичні роботи. Козацька генеалогія. Українська генеалогія у XIX–XX ст. Українська генеалогія як наукова дисципліна у XIX – на початку XX ст. Наукові генеалогічні роботи Д. Зубрицького, В. Антоновича, О. Лазаревського, М. Максимовича, Г. Миларадовича, В. Модзалевського. Діяльність генеалогічних і геральдичних товариств в Україні. Українська генеалогія в міжвоєнний період. Українське родознавство у другій половині XX ст. (радянський	Індивідуальні завдання, есе

	період). Українська генеалогія на зламі тисячоліть та на початку XXI ст.	

Формування програмних компетентностей

Індекс в матриці ОНП	Програмні компетентності
ЗК 3.	Здатність до абстрактного мислення, аналізу і синтезу.
ЗК 4.	Здатність спілкуватися державною мовою як усно, так і письмово.
ЗК 6.	Здатність до пошуку та аналізу інформації з різних джерел.
ЗК 7.	Здатність виявляти, ставити та вирішувати проблеми.
ФК 4.	Здатність використовувати у професійній діяльності наукові праці та інформаційно-довідкові видання (бібліографічні довідники, путівники до архівних фондів, архівні описи тощо), сучасні інформаційно-пошукові системи.
ФК 5.	Здатність відшукувати необхідні для освітньої та наукової діяльності історичні джерела (архівні та опубліковані документи, етнографічні, картографічні матеріали, музейні експонати, археологічні артефакти і т. п.).
ФК 6.	Здатність використовувати релевантні методи опрацювання історичних та археологічних джерел, зокрема інструментарій спеціальних історичних дисциплін, а також сучасні інформаційні технології для обробки історичних даних.
ФК 7.	Здатність використовувати фахові знання та професійні навички для виявлення, охорони та популяризації історико-культурної спадщини.
ФК 9.	Здатність працювати з історичними текстами і документами, коментувати, анотувати їх відповідно до певних критеріїв; презентувати і обговорювати результати наукових досліджень.
ФК 12.	Здатність робити відбір та прийняття на збереження артефактів і документів у відповідності до нормативів, організувати археографічну діяльність, роботу в архівах та музеях, державних наукових та науково-дослідних установах у відповідності з прийнятими правилами та нормами.
ПРН 3.	Знати основні підходи до вивчення вітчизняної та світової історії, принципи і методи історичного пізнання, основні типи і види історичних джерел
ПРН 4.	Володіти понятійно-категоріальним апаратом історичної науки, професійно оперувати науковими термінами, прийнятими у фаховому середовищі.
ПРН 5.	Вміти працювати з письмовими, речовими, етнографічними, усними, архівними та іншими історичними джерелами.
ПРН 9.	Мати навички організації практичного вирішення питань історичної пам'яті та охорони матеріальної й нематеріальної культурної спадщини України
ПРН 14.	Вміти акумулювати та поширювати кращий досвід професійної діяльності, інтегрувати досягнення інших наук для вирішення актуальних проблем історії та археології
ПРН 15.	Знати особливості відповідних історичних подій на Тернопіллі та використовувати ці знання у професійній діяльності.
ПРН 16.	Застосовувати сучасні методики у процесі популяризації регіональних особливостей історичного процесу.

Літературні джерела

Генеалогія: навч. посібн. для студентів іст. факультетів / *Войтович Л., Кривошея І., Кривошея Ір., Целуйко О.* Умань, 2011.

Милевич С. В. Учебное пособие по курсу генеалогии : для студентов III курса исторического факультета. Одесса, 2004.

Спеціальні історичні дисципліни. Довідник : навч. посібн. для студентів вищих навч. закладів / редкол.: В. А. Смолій (гол. ред.) та ін. Київ, 2008.

Яковенко Н. Вступ до історії. Київ, 2007.

Яременко М. Спеціальні історичні дисципліни : навч. посібн. для студентів історичних спеціальностей. Київ, 2010.

Політика оцінювання

- **Політика щодо дедлайнів та перескладання:** Роботи, які здаються із порушенням термінів без поважних причин, оцінюються на нижчу оцінку (-10 балів). Перескладання модулів відбувається із дозволу деканату за наявності поважних причин (наприклад, лікарняний).
- **Політика щодо академічної доброчесності:** Усі письмові роботи перевіряються на наявність плагіату і допускаються до захисту із коректними текстовими запозиченнями не більше 20 %. Списування під час контрольних робіт та екзаменів заборонені (в т.ч. із використанням мобільних девайсів). Мобільні пристрої дозволяється використовувати лише під час он-лайн тестування.
- **Політика щодо відвідування:** Відвідування занять є обов'язковим компонентом оцінювання, за яке нараховуються бали. За об'єктивних причин (наприклад, хвороба, міжнародне стажування) навчання може відбуватись в он-лайн формі за погодженням із керівником курсу.

Оцінювання

Остаточна оцінка за курс розраховується наступним чином:

Види оцінювання	% від остаточної оцінки
Модуль 1	35
Модуль 2	35
Підсумкове тестування	30

Шкала оцінювання студентів:

ECTS	Бали	Зміст
A	90–100	відмінно
B	85–89	добре
C	75–84	добре
D	65–74	задовільно
E	60–64	достатньо
FX	35–59	незадовільно з можливістю повторного складання
F	1–34	незадовільно з обов'язковим повторним курсом